

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра права національної безпеки та правової роботи

С И Л А Б У С
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КРИМІНОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором курсанта (студента)

Рік набору – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Кримінологія» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 12 с.

Розробник:

Гальцова Олена Володимирівна,
кандидатка юридичних наук, викладачка

Затверджено на засіданні кафедри
права Національної безпеки та правової роботи
(протокол № 14 від 22 червня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри права Національної безпеки та правової роботи
(протокол № 13 від 23 червня 2022 р.)

Начальник кафедри - Фівкін Петро Миколайович

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Запобігання злочинам у військовій сфері
Статус навчальної дисципліни	За вибором курсанта (студента)
Викладач	Гальцова Олена Володимирівна, викладачка кафедри права Національної безпеки та правової роботи, кандидатка юридичних наук
Контактний телефон	+ 38 057 704 90 61
E-mail	o.v.haltsova@nlu.edu.ua
Консультації	Відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн-консультації	Під час дистанційного навчання проводяться консультації із використанням платформ Moodle, Zoom та ін.

Анотація навчальної дисципліни

Аналізується стан злочинності та криміногенної обстановки в регіоні чи населеному пункті. Досліджується соціальне значення феномену злочинності та її окремих проявів, у тому числі стратегія впливу на всіх рівнях її організації. З'ясовуються максимально результативні та ефективні заходи попередження боротьби з цим небезпечним явищем. Висвітлюються основні положення кримінологічної науки України та комплексні підходи до організації боротьби зі злочинністю.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – надати курсантам (студентам) знання про соціальну сутність і детермінацію злочинності та її окремих злочинних проявів (насильницької, корисливої (ненасильницької), корисливої насильницької, корупційної, організованої, рецидивної, професійної злочинності, злочинності неповнолітніх, злочинів з необережності та ін.), основні напрями запобіжної діяльності державних органів, установ і громадських організацій, систему заходів, які ними розробляються і реалізуються відповідно до Конституції України, законів та інших нормативно-правових актів, спрямованих на недопущення вчинення злочинів, захист прав та законних інтересів громадян, зниження «страху населення» перед злочинністю.

Завдання:

- формування науково-обґрунтованих уявлень про сучасний стан злочинності в Україні та світі, про її тенденції та фактори, що впливають на її структуру та динаміку, особу злочинця та його характерні риси; визначення встановлення причин та умов, що сприяють злочину та розуміння механізму злочинної поведінки особистості; прогнозування та планування у сфері запобігання і профілактики злочинності, встановлення кримінологічних характеристик окремих видів злочинів;

- набуття навичок самостійного комплексного аналізу кримінальної ситуації, організації і безпосередньої реалізації заходів профілактики злочинів на локальному рівні;

- здатність інтегрувати знання, набуті у процесі вивчення цієї та навчальних дисциплін «Кримінальне право», «Кримінальний процес», «Криміналістика» й розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних контекстах;

- формування у студентів знань та умінь, необхідних їм для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою генерування нових знань у сфері кримінології;

- вміння розробити стратегію боротьби зі злочинністю з урахуванням тих соціальних змін, що відбуваються в суспільстві та світі у цілому.

***Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.
Міждисциплінарні зв'язки***

Пререквізити: кримінологія, кримінальне право, кримінальний процес, криміналістика; адміністративне право.

Кореквізити: правові засади запобігання корупції, запобігання насильницькій злочинності військовослужбовців, запобігання злочинам у сфері економіки.

Постреквізити: -

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД1.1. Здатність правильно використовувати кримінологічну термінологію.

РН НД1.2. Здатність продемонструвати знання та розуміння предмету кримінології, визначити її місце в системі правових наук.

РН НД1.3. Охарактеризувати методологію і методи кримінологічних досліджень у праксіологічному вимірі.

РН НД1.4. Уміти приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

РН НД1.5. Демонструвати навички з підготовки актів щодо організації та проведення кримінологічних досліджень на окремому об'єкті, території.

РН НД1.6. Демонструвати навички аналізу й узагальнення кримінологічних теорій, концепцій, підходів, критичного оцінювання суперечливих наукових позицій.

РН НД1.7. Здатність продемонструвати уміння формулювати нові гіпотези щодо пояснення феномену злочинності, закономірностей її функціонування і розвитку.

РН НД1.8. Здатність здійснювати кримінологічне прогнозування та планування боротьби зі злочинністю.

РН НД1.9. Здатність пояснити причинно-наслідкові комплекси, що обумовлюють окремі види злочинів.

РН НД1.10. Демонструвати розуміння теорії причин злочинності, кримінологічних процесів і явищ на основі інформації, отриманої з різних джерел, формулювання та висловлювання обґрунтованих суджень.

РН НД1.11. Здатність аналізувати і порівнювати вітчизняні та зарубіжні теорії причин злочинності, застосовувати отримані знання про комплекс криміногенних детермінант при вивченні окремих видів і груп злочинів.

РН НД1.12. Здатність пояснити різницю між різними концепціями причин злочинної поведінки.

***Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання***

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Кримінологія як наука.	Кримінологія як наука.	2
2	Стан і тенденції злочинності	Стан і тенденції злочинності	2
3	Особа злочинця	Особа злочинця	3
4	Детермінація злочинності. Причини та умови злочинної поведінки.	Детермінація злочинності. Причини та умови злочинної поведінки.	4
5	Запобігання і протидія злочинності	Запобігання і протидія злочинності	3
6	Запобігання злочинам проти миру і безпеки людства. Запобігання терористичним злочинам.	Запобігання злочинам проти миру і безпеки людства. Запобігання терористичним злочинам.	4
6		Запобігання організований злочинності Запобігання кіберзлочинам.	4
7		Запобігання тяжким насильницьким злочинам. Запобігання військовим злочинам.	4
8		Запобігання корупційним злочинам. Запобігання злочинам у сфері економіки.	4

Самостійна робота курсантів (студентів)

Самостійна робота – вид поза аудиторної роботи навчального характеру, яка спрямована на вивчення програмного матеріалу навчального курсу. Під час самостійної роботи курсант (студент) має самостійно опрацювати конспекти лекцій, рекомендовану літературу, нормативні акти, матеріали емпіричних досліджень до тем, що виносяться на семінарські заняття.

- Самостійна робота курсантів (студентів) здійснюється у таких формах:
- підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи;
 - опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів зарубіжних країн;
 - робота над кейсами з питань прийняття й виконання адміністративних актів;
 - виконання практичних завдань, самотестування;
 - написання есе та рефератів;
 - підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
 - участь у конкурсах студентських наукових праць;
 - підготовка до практичних занять, колоквиумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Кримінологія» для курсантів (студентів) другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності та протоколів, що її доповнюють (Протоколу про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї і Протоколу проти незаконного ввозу мігрантів по суші, морю і повітряю) : [Електронний ресурс]. Режим доступу: [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1433-15#Text>]
2. Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми від 16.05.2005, ратифікована законом від 21.09.2010 № 2530-VI URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_858#Text]
3. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.1993 № 3341-XII URL:

[<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text>]

4. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV URL: [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text>]

5. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII URL: [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>]

6. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII URL: [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>]

Основна література

1. Запобігання корупції : підручник / за ред. Б. М. Головкина. – Харків : Право, 2019. – 296 с.

2. Кримінологія : підручник / [Б.М. Головкин, В.В. Голіна, О.В. Лисодед та ін.] ; за заг. ред. Б.М. Головкина. – Харків : Право, 2020. – 384 с.

Додаткова література:

1. Білецький А.В. Участь громадськості в запобіганні корупційним злочинам в Україні : монографія / А.В. Білецький ; наук. ред. Б. М. Головкин. – Харків : Право, 2018. – 188 с.

2. Блага А.Б. Насильство в сім'ї (кримінологічний аналіз і запобігання) : монографія / А. Б. Блага. – Харків : ФОП Макаренко, 2014. – 360 с.

3. Бойко А.М. Детермінація економічної злочинності в Україні в умовах переходу до ринкової економіки (теоретико-кримінологічне дослідження) : монографія / А. М. Бойко. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. – 380 с.

4. Бусол О.Ю. Протидія корупційній злочинності в Україні у сучасний період : монографія / О.Ю. Бусол. – Київ : Ін Юре, 2014. – 564 с.

5. Головкин Б. М. Корислива насильницька злочинність в Україні:

феномен, детермінація, запобігання : монографія / Б. М. Головкін. – Харків : Право, 2011. – 432 с.

6. Злочинність у паливно-енергетичній сфері України: кримінологічна характеристика та запобігання : монографія / за заг. ред. Б. М. Головкіна. – Харків : Право, 2013. – 248 с. 31. Кальман О.Г. Стан і головні напрямки попередження економічної злочинності в Україні: теоретичні та прикладні проблеми : монографія / О.Г. Кальман. – Харків : Гімназія, 2003. – 352 с.

7. Сметаніна Н.В. Наукові підходи до теорії злочинності у сучасній українській кримінології : монографія / Н.В. Сметаніна ; за заг. ред. В.В. Голіни. – Харків : Право, 2016. – 192 с.

8. Філіппов С.О. Протидія транскордонній злочинності: глобальний контекст і реалії України : монографія / С.О. Філіппов. – Одеса : Фенікс, 2019. – 452 с.

9. Харитонов С.О. Кримінальна відповідальність за військові злочини за кримінальним правом України : монографія / С.О. Харитонов. – Харків : Право, 2018. – 328 с.

10. Шостко О.Ю. Протидія організованим злочинності в європейських країнах : монографія / О.Ю. Шостко. – Харків : Право, 2009. – 400 с.

Інтернет-ресурс:

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>
2. Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>
3. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>
4. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>

СЕНМК

1. Електронний курс на порталі навчальних електронних інформаційних комплексів «НЕІК» «Кримінологія»: <https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342>

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Кримінологія» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності

осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60 балів.

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за національною шкалою для диференційованого заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		4	80 – 89

C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок			75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії			60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати			35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс	не зараховано	2	0 – 34